кримінальної відповідальності. *Правові засади підвищення боротьби зі злочинністю в Україні*. Харків, 2008. С. 40–42.

6. *Наден О.В.* Спеціальні види звільнення особи від кримінальної відповідальності за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: монографія. Харків: Право, 2003. 364 с.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-670-9-14

ЩОДО МЕЖ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Деревянко Наталія Зеновіївна
доктор філософії в галузі права, доцент,
голова Рівненського відділення
Центру українсько-європейського міжнародного співробітництва
м. Рівне, Україна
https://orcid.org/0000-0002-4749-6782

Відповідно до статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату про клієнта, питання, з яких він звертався, зміст наданих порад і консультацій, складені адвокатом документи, інформація на електронних носіях та інші відомості, одержані під час здійснення адвокатської діяльності [1]. Кримінальний процесуальний кодекс України, своєю чергою, формує процесуальний вимір захисту такої інформації, забороняючи допит захисника як свідка щодо обставин, які стали йому відомі у зв'язку з виконанням функцій захисника, а також відомостей, що становлять адвокатську таємницю [2]. Відповідні гарантії закріплено й у Правилах адвокатської етики, у яких збереження конфіденційності постає не лише як юридичний обов'язок адвоката, а й як одна з фундаментальних етичних засад професії [3].

Традиційне розуміння меж адвокатської таємниці значною мірою ґрунтувалося на фізичному контролі адвоката над інформацією та носіями, на яких вона зберігалася. Цифрове середовище істотно змінює цю логіку щонайменше у трьох взаємопов'язаних аспектах.

По-перше, формується мультиплатформність зберігання даних: одна й та сама інформація може одночасно існувати на пристрої адвоката, пристрої клієнта, у хмарному сховищі, резервній копії та кеші відповідного застосунку. У цьому контексті показовою є позиція ЄСПЛ у справі «Černý and Others v. the Czech Republic», яка засвідчує, що обсяг

гарантій конфіденційності не повинен визначатися виключно технічним способом або місцем зберігання інформації [5].

По-друге, дедалі менш виразною стає межа між особистою та професійною цифровою комунікацією. Використання загальнодоступних месенджерів призводить до того, що інформація, яка може становити адвокатську таємницю, обробляється в інформаційній інфраструктурі приватних технологічних компаній, а рівень її фактичної захищеності залежить не лише від поведінки адвоката, а й від архітектури відповідного сервісу, застосованих протоколів шифрування, правил резервного копіювання та політик зберігання метаданих. Саме тому практико-орієнтовані джерела наголошують на доцільності використання каналів комунікації із наскрізним шифруванням та інших засобів мінімізації ризику несанкціонованого доступу [4; 6].

По-третє, розмивається межа між професійним і приватним цифровим середовищем самого адвоката. Один і той самий ноутбук, смартфон або планшет нерідко використовується як для роботи з матеріалами справи та спілкування з клієнтами, так і для особистого листування, доступу до соціальних мереж чи інших сервісів. Водночас професійна діяльність дедалі частіше здійснюється поза межами традиційного офісу – із домашніх мереж, під час відряджень, у коворкінгах або із використанням публічних точок доступу до мережі Інтернет [7; 8].

За таких умов конфіденційність перестає бути лише питанням охорони окремого документа чи приміщення і набуває характеру постійного режиму захисту цифрового середовища професійної діяльності адвоката.

Література:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI / Верховна Рада України. Електронний ресурс: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17 (дата звернення 28.08.2026).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI / Верховна Рада України. Електронний ресурс: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17 (дата звернення 28.08.2026).

3. Правила адвокатської етики : затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 року. Електронний ресурс: URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17 (дата звернення 28.08.2026).

4. Гордусь І. Захист адвокатської таємниці у цифрову епоху. Вища школа адвокатури НААУ. 2026. 9 січня. Електронний ресурс:

URL: https://www.hsa.org.ua/lectors/gordus-igor/articles/zaxist-advokatskoyi-tajemnici-u-cifrovu-epoxu1 (дата звернення 28.08.2026).

5. Černý and Others v. the Czech Republic: A Step Forward in the Protection of Lawyer-Client Communications. ECHRCaseLaw. 2025. Електронний ресурс: URL: https://www.echrcaselaw.com/en/echr-decisions/cerny-and-others-v-the-czech-republic-a-step-forward-in-the-protection-of-lawyer-client-communications/ (дата звернення 28.08.2026).

6. Winner. Адвокати у цифрову епоху: як захистити конфіденційність клієнтів. Адвокати Захисники. 2025. 26 квітня. Електронний ресурс: URL: https://advocates.com.ua/lawyers-digital-era/. (дата звернення 28.08.2026).

7. Гордусь І. Основи цифрової безпеки для адвокатів. Вища школа адвокатури НААУ. 2025. 21 серпня. Електронний ресурс: URL: https://www.hsa.org.ua/blog/osnovi-cifrovoyi-bezpeki-dlia-advokativ (дата звернення 28.08.2026).

8. Рада В. Чому цифрова гігієна важлива для адвоката. RADAKO. Рада адвокатів Київської області. 2025. 5 серпня. Електронний ресурс: URL: https://radako.com.ua/chomu-czyfrova-gigiyena-vazhlyva-dlya-advokata/ (дата звернення 28.08.2026).

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-670-9-15

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ

Дмитренко Діана Олегівна
доктор філософії в галузі права,
старший викладач кафедри кримінального права та правосуддя,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна

В умовах сьогодення сільське господарство через широкі горизонтальні зв’язки з логістикою, переробкою та торгівлею демонструє найкращі передумови для стійкого відновлення економіки України. Попри значні руйнування виробничих потужностей і транспортної інфраструктури, мінування земель, кадровий голод, енергетичну та паливну кризи, блокування морських портів та інші наслідки повномасштабного вторгнення, аграрний сектор формує понад